

Nyhedsbrev fra de arkæologiske museer på Fyn og omliggende øer – december 2018

Nationalmuseet har netop udsendt en længe annonceret revision af kriterierne for, hvad der erklæres for danefæ. Revisionen tager udgangspunkt i den enorme tilvækst af detektorfund, og derfor har man fundet det nødvendigt at indskrænke danefæbegrebet.

Nationalmuseets udmelding har allerede givet anledning til en mængde spørgsmål til de fynske museer, og vi finder det derfor nødvendigt kort at opridse nogle generelle regler:

Generelt skal man som detektorfører indlevere eller fremvise alle de fund, man har gjort ved afsøgning – med mindre der klart er tale om moderne genstande med plast, bemaling, aluminium etc. Det er således lokalmuseet, der afgør, hvad der er en væsentlig kulturhistorisk genstand; det er hverken finderens eller Nationalmuseet. Til gengæld afgør Nationalmuseet suverænt, hvad der er danefæ.

Ved indkomsten til lokalmuseet inddeler vi genstandene i følgende kategorier:

- 1) Genstande, som lokalmuseet vurderer vil blive kategoriseret som danefæ (f.eks. fibler og mønter). Efter registrering på lokalmuseet, indsendes disse genstande til Nationalmuseet til danefæbehandling. Genstande, som man på NM beslutter ikke er danefæ, returneres til lokalmuseet og indgår i dettes samling som en væsentlig kulturhistorisk genstand (jf nr. 2).
- 2) Genstande, som lokalmuseet vurderer ikke er omfattet af danefækriterierne, men som vi vurderer har kulturhistorisk betydning for lokalmuseets forskning og formidling. Det kan eksempelvis være fibelstumper, barrer, smelteklumper, beslag, spænder mv. Disse genstande indgår i lokalmuseets samling.
- 3) Genstande som lokalmuseet vurderer har kulturhistorisk interesse, men som lokalmuseet accepterer at returnere til finder efter registrering. Det kan f.eks. være flintoldsager fra privatsamlinger.
- 4) Genstande, som vi vurderer ikke har museal interesse, f.eks. moderne genstande. Disse returneres til finder eller kasseres. Kassation sker kun efter klar aftale med finder.

Det er således vigtigt at understrege, at man ikke må bruge Nationalmuseets danefækriterier til at afgøre, hvad der er væsentligt og ikke væsentligt at fremvise eller indlevere til lokalmuseet. Hvad der er væsentligt og ikke væsentligt skal altid afgøres i en dialog mellem finder og lokalmuseet.

Vi er blevet spurgt, om lokalmuseet virkelig kan beholde genstande, som der ikke udbetales kompensation for – og det kan vi faktisk med henvisning til museumslovens §27 stk. 1 og 2. Heldigvis ved vi, at der i detektormiljøet er så stor fokus på vigtigheden af, at vores kulturarv bevares til glæde for alle og ikke kun for finderens. Derfor går vi juleferien i møde med håbet om, at det forhåbentligt heller ikke i fremtiden vil være nødvendigt at bringe denne paragraf i anvendelse.

Med ønsket om en glædelig jul og et godt nytår til jer alle – og på gensyn i 2019

Malene Refshauge Beck, Otto Uldum, Nicolai Garhøj og Lone Christine Nørgaard og Mogens Bo Henriksen